

วิเคราะห์มุมมองเชิงจิตวิทยาและสังคมวิทยาของฆาตกรต่อเนื่อง

Analysis of the Psychological and Sociological Perspectives on Serial Killers

ศุภณัฐ โพธิ์รักษา¹ และ อุนิษา เลิศโตมรสกุล²

Trynh Phoraksa, Unisa Lerdtomornsakul

Received: January 24, 2022 Revised: February 8, 2022 Accepted: April 12, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

คดีฆาตกรต่อเนื่องที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนั้น ไม่เพียงแต่จะสร้างความหวาดกลัวให้กับสังคม แต่ยังสร้างความฉงนสงสัยถึงสาเหตุที่มาของการก่อเหตุฆาตกรรม รวมถึงที่มาของตัวฆาตกร คนให้ความสนใจกับความสงสัยใคร่รู้ทำนองนี้เป็นอันมาก กระทั่งอุตสาหกรรมภาพยนตร์ทั้งในและต่างประเทศตัดสินใจนำเรื่องราวเหล่านี้มาสร้างใหม่ในรูปแบบภาพยนตร์ระทึกขวัญ มีทั้งแบบที่นำเรื่องราวมาจากคดีที่เกิดขึ้นจริง และนำมาจากนิยายสืบสวนสอบสวน สำหรับตัวละครเอกที่เป็นฆาตกรต่อเนื่องนั้น จะมีบุคลิกและวิธีการฆาตกรรมที่แตกต่างกันไปในแต่ละคดี โดยแต่ละคดีก็มีข้อมูลและพยานหลักฐานบ่งชี้สาเหตุของการฆาตกรรมที่แตกต่างกันออกไป แต่มีจุดร่วมที่น่าสนใจอย่างหนึ่งก็คือ คดีฆาตกรต่อเนื่องส่วนใหญ่ มีผู้กระทำผิดที่มีความผิดปกติทางจิต รวมถึงความบกพร่องทางสังคม ดังนั้นการวิเคราะห์มุมมองเชิงจิตวิทยาและสังคมวิทยาของฆาตกรต่อเนื่องอาจช่วยอธิบายปัจจัยที่ทำให้เกิดการสร้างตัวอาชญากรผู้กระทำผิด และเกิดความรู้และความเข้าใจในการกระทำของบุคคลเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสร้างความตื่นรู้และมาตรการป้องกัน การดูแลด้านสภาพแวดล้อมในเด็ก หากมีการปลูกฝังความคิดและพฤติกรรมในทางที่ถูกต้องให้แก่เด็กก็จะ

¹ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University.

² คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Faculty of Political Science, Chulalongkorn University.

สามารถป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวซ้ำขึ้นอีกในอนาคต โดยในบทความนี้ จะมุ่งนำเสนอ มุมมองเชิงจิตวิทยาและสังคมวิทยาเป็นหลัก ผ่านการวิเคราะห์คดีฆาตกรรมต่อเนื่องทั้งในไทย และต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีคดีฆาตกรรมต่อเนื่องที่เกิดขึ้นในประเทศ สหรัฐอเมริกา ประเทศที่มีฆาตกรต่อเนื่องมากที่สุดในโลก

คำสำคัญ : ฆาตกรต่อเนื่อง อาชญากรรม การฆาตกรรมต่อเนื่อง

Abstract

Consecutive murders have been going on from the past to the present. Not only does it create fear in society but it also creates doubts as to the cause of the murder including the origin of the murderer. People pay a lot of attention to this kind of curiosity. Even the domestic and international film industry decided to remake these stories into a new form of thriller movies. There are both movies that are based on a true story taken from an actual case and those that are taken from a detective novel. For the protagonist who is a serial killer, he will have different personalities and murder methods in each case. Each case contains different information and evidence indicating the cause of the murder. But there is one interesting common point. In most consecutive murder cases, there are offenders with mental disorders, including social disabilities. Therefore, an analysis of the psychological and sociological perspectives of serial killers may help explain the factors contributing to the creation of criminal offenders. Especially to create awareness and preventive measures, caring for the environment in children. If thoughts and behaviors are cultivated in children. It's might can prevent its from happen in the future. This article focuses mainly on psychology and sociological perspectives. Through the analysis of serial murder cases both in Thailand and abroad there are so many consecutive murder cases with the most serial killers in the world especially in the United States.

Keywords: Serial Killer, Crime, Serial Murder

บทนำ (Introduction)

คดีฆาตกรรมต่อเนื่อง ไม่เพียงแต่จะสร้างความหวาดกลัวให้สังคมเท่านั้น แต่ยังสร้างความฉงน สงสัยถึงสาเหตุที่มาของการก่อเหตุฆาตกรรม รวมถึงการกำเนิดของตัวฆาตกรเอง ซึ่งความสงสัยใคร่รู้นี้ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก จนอุตสาหกรรมภาพยนตร์ทั้งในและต่างประเทศนำมาสร้างเป็นเรื่องราวในรูปแบบภาพยนตร์ระทึกขวัญ มีทั้งนำเรื่องราวมาจากเหตุการณ์คดีที่เกิดขึ้นจริง และนำมาจากนิยายสืบสวนสอบสวน สำหรับตัวละครเอกที่เป็นฆาตกรต่อเนื่องนั้น มีบุคลิกและวิธีการฆาตกรรมที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละคดี ซึ่งแต่ละคดีที่มีข้อมูลและพยานหลักฐานที่ชัดเจน ก็จะบ่งชี้สาเหตุของการฆาตกรรมที่แตกต่างกันออกไปได้ แต่ที่น่าสนใจก็คือคดีฆาตกรรมต่อเนื่องส่วนใหญ่ มีผู้กระทำผิดที่มีความผิดปกติทางจิตเวช รวมถึงความบกพร่องทางสังคม ดังนั้นการวิเคราะห์มุมมองเชิงจิตวิทยาและสังคมวิทยาของฆาตกรต่อเนื่อง จะสามารถช่วยอธิบายต้นตอของการกำเนิดของตัวอาชญากรผู้กระทำผิด และสร้างความเข้าใจในการกระทำ เพื่อสร้างมาตรการป้องกันและความตื่นรู้มิให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้นอีกในอนาคต

การฆาตกรรมต่อเนื่องนั้นเป็นเหตุอาชญากรรมที่ยังคงดำรงอยู่ตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นในประเทศไทยหรือต่างประเทศ โดยฆาตกรรมต่อเนื่อง (Serial Murder) มีความหมายโดยทั่วไป คือ การฆาตกรรมเหยื่อตั้งแต่ 3 รายขึ้นไป (Morton, [n.d.]) และฆาตกรต่อเนื่อง หรือ Serial Killer ซึ่ง โรเบิร์ต เรสเลอร์ (Robert Ressler) เจ้าหน้าที่เอฟบีไอ (FBI: Federal Bureau of Investigation) เป็นผู้บัญญัติศัพท์ขึ้นครั้งแรก ประมาณคริสต์ทศวรรษ 1970 เขาอธิบายคำว่าฆาตกรต่อเนื่องไว้ว่ามักเป็นคนลึนหัวฆ่าผู้อื่นทีละคนเพื่อความพึงพอใจหรือแรงจูงใจเฉพาะที่เป็นแบบแผนอาชญากรประเภทนี้โดยทั่วไปไม่มีปัจจัยโดยเฉพาะที่กระตุ้นให้ก่อการฆาตกรรม บางครั้งฆาตกรรู้สึกถึงความสุขหรือความพึงพอใจหลังจากการฆาตกรรม มีประวัติการถูกละเลยทารุณกรรมในวัยเด็ก สภาพทางแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงความสัมพันธ์ที่พ่อแม่ไม่เอาใจใส่ เลี้ยงดู ให้ความรักความอบอุ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนบุคคลให้เป็นฆาตกรต่อเนื่อง ในขณะที่บางคนจะเลือกฆ่าเหยื่อที่เป็นเฉพาะเพศหรืออายุบางอายุ บางคนเลือกเหยื่อโดยพิจารณาจากลักษณะบุคลิกภาพภายนอก หรืออาชีพที่เฉพาะเจาะจง และในรายอื่นอาจฆ่าโดยการสุ่มเลือกเมื่อสบโอกาส (Morton, [n.d.])

สำหรับในประเทศไทยคดีฆาตกรรมต่อเนื่องเท่าที่มีการค้นหาข้อมูลยุติภูมิตั้งแต่ปี พุทธศักราช พ.ศ.2462 (คดีบุญเพ็งหีบเหล็ก) จนถึงปัจจุบันพบว่ามีคดีฆาตกรรมต่อเนื่องเพียง 7 คดี ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกามากถึง 3,204 คดี มากเป็นอันดับหนึ่งของโลก รองลงมาคือ ประเทศสหราชอาณาจักร 166 คดี อาจเนื่องมาจากสองประเทศนี้มีการเก็บสถิติคดีที่ละเอียด และมีประสิทธิภาพประกอบกับเทคโนโลยีและความทันสมัยในการใช้วิธีทางนิติวิทยาศาสตร์ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถเชื่อมโยงคดีฆาตกรรมที่มีเหยื่อหลายรายเข้าด้วยกันได้

ในประเทศสหรัฐอเมริกามีอุตสาหกรรมการผลิตสื่อบันเทิงที่มีเนื้อหาประกอบด้วยความรุนแรงและการใช้ยาเสพติดมากมาย ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงได้ จนนักวิชาการบางท่านได้กล่าวว่า ที่สหรัฐอเมริกามีจำนวนฆาตกรต่อเนื่องมากที่สุดในโลกนั้นอาจเป็นเพราะอิทธิพลของสื่อร่วมด้วย และเป็นไปในทางเดียวกับการวิจัยล่าสุดของ ดร.มิลค์ อามาร์ต (Dr.Milk Aamodt) ศาสตราจารย์ด้านนิติจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแรดฟอร์ดพบว่า มีฆาตกรต่อเนื่องในสหรัฐอเมริกามากกว่าที่ใดในโลก ประเทศสหรัฐอเมริกามีตัวเลขฆาตกรต่อเนื่อง 3,204 ราย ซึ่งมีจำนวนฆาตกรต่อเนื่องมากกว่าประเทศอังกฤษซึ่งมีจำนวนฆาตกรต่อเนื่องสูงเป็นอันดับ 2 ของโลก ประมาณ 19 เท่า ในประเทศสหรัฐอเมริกา ฆาตกรต่อเนื่องส่วนใหญ่เป็นชาวผิวขาวร้อยละ 73 เป็นชนกลุ่มน้อยชาวผิวดำร้อยละ 22 และชาวฮิสแปนิกร้อยละ 3 โดยฆาตกรต่อเนื่องจะมีอายุเฉลี่ย 33.44 ปี วิธีการฆ่าที่ฆาตกรต่อเนื่องในประเทศสหรัฐอเมริกาใช้สังหารเหยื่อมากที่สุด คือ การยิง การรัดคอ การวางยาพิษ และการแทง ตามลำดับ (Sheth, 2020)

ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมความรุนแรงของบุคคลที่เป็นฆาตกรนั้นย่อมมีปัจจัยมาจากหลายหลายด้านประกอบกันทั้งในด้านของความผิดปกติด้านกายภาพภายนอกซึ่งจะเคมีภายในร่างกายการถ่ายทอดทางพันธุกรรม และความผิดปกติทางด้านจิตใจและเกิดจากการหล่อหลอมพฤติกรรมจากการขัดเกลาของสังคมและสิ่งแวดล้อมในวัยเด็กที่เติบโตมา ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าปัจจัยทางพันธุกรรม (Genetics) และปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมต่างก็มีบทบาทต่อบุคคลในการพัฒนาทางพฤติกรรมและจิตใจ

กลุ่มแนวคิดนักอาชญาวิทยาแนวจิตวิทยาที่มีความเชื่อว่าอาชญากรคือบุคคลที่มีความผิดปกติทางด้านจิตใจกลุ่มนักคิดแนวนี้มักมีสมมติฐานร่วมกับการศึกษาเชิงชีววิทยาและเชื่อว่าพฤติกรรมที่รุนแรงของบุคคลมีสาเหตุมาจากสิ่งที่อยู่ภายในร่างกาย โดยมุ่งเน้นศึกษาให้น้ำหนักความสำคัญไปที่ด้านจิตใจของบุคคล นักจิตวิทยาชาวอังกฤษนามว่า เฮนรี มีอดสลีย์

(Henry Maudsley) เป็นนักวิชาการคนแรกที่เสนอแนวคิดที่ว่า อาชญากรทุกคนไม่ใช่คนที่เลวโดยกำเนิด แต่แรงจูงใจที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกในจิตใจต่างหาก ที่เป็นตัวกระตุ้นพฤติกรรมอาชญากร เช่น การถูกล้อเลียน การถูกบีบบังคับ และการถูกยั่วยุโดยสถานการณ์ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วความสามารถในการควบคุมอารมณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญ และการควบคุมอารมณ์นี้เอง ที่ถูกกำหนดไว้ในรหัสพันธุกรรม (DNA: Deoxyribonucleic acid) ที่ถูกถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ (Maudsley, 1975)

การศึกษาที่มุ่งเน้นการทำความเข้าใจถึงความผิดปกติด้านจิตใจของอาชญากรเป็นแนวคิดที่อยู่ในยุคปฏิภาณนิยม (Positive School) ซึ่งริเริ่มนำเอาวิธีการศึกษาทดลองแบบวิทยาศาสตร์เข้ามาใช้ศึกษามนุษย์และสังคม นักอาชญาวิทยาที่มีอิทธิพลในการศึกษาอาชญากรโดยใช้หลักจิตวิทยา ได้แก่ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) จิตแพทย์ชาวออสเตรีย ซึ่งเขาได้ก่อตั้งแนวคิดด้านจิตวิเคราะห์ขึ้นมาโดยได้รับการพัฒนามาจากวิชาจิตเวชศาสตร์ (Psychiatry) (McLeod, 2018) ซึ่งเป็นสาขาที่ศึกษาเกี่ยวกับด้านจิตใจและอารมณ์ของมนุษย์ที่มีมาก่อนแล้ว

ฟรอยด์ได้อธิบายพฤติกรรมของอาชญากรโดยใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ไว้ว่าพฤติกรรมของบุคคลส่วนมากเกิดจากจิตใต้สำนึกหรือสัญชาตญาณซึ่งตัวบุคคลเองอาจจะไม่ได้ตระหนักรู้ในขณะที่แสดงพฤติกรรมออกมาดังนั้นการบำบัดหรือแก้ไขพฤติกรรมของบุคคลเหล่านี้จึงจำเป็นต้องเจาะลึกเข้าไปภายในจิตใต้สำนึกเพื่อหาทางแก้ไขจากต้นตอ (McLeod, 2018)

ตัวอย่างคดี เช่นในกรณีคดีของนายอภิชัย องค์กรวิศิษฐ์ หรือที่สังคมรู้จักกันผ่านชื่อที่สื่อตั้งให้ว่า “ไอซ์หีบเหล็ก” เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อต้นปีพ.ศ. 2563 เริ่มจากการหายตัวไปของหญิงสาวขายบริการคนหนึ่ง เป็นที่มาของการติดตามค้นหาจนพบกลายเป็นศพอยู่ในบ้านของนายอภิชัย ซึ่งสภาพศพถูกซ้อมจนใบหน้ายับเยิน ตามร่างกายมีบาดแผลถูกทำร้าย จนไม่สามารถระบุรูปพรรณสัณฐานได้ ศพถูกยัดลงในหีบเหล็กขณะที่เหยื่อหมดสติจนเหยื่อขาดใจตาย ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อเจ้าหน้าที่เข้าสำรวจพื้นที่อยู่อาศัยของนายอภิชัยโดยรอบ กลับพบศพของหญิงสาวอย่างน้อยสามรายและชิ้นส่วนกระดูกมนุษย์มากถึง 288 ชิ้น กระจัดกระจายอยู่ในบ่อน้ำข้างบ้าน (Springnews, 2020)

โดยจากการสืบประวัติอย่างละเอียดของนายอภิชัยพบว่า ในวัยเด็ก นายอภิชัยมักโดนเพื่อนในโรงเรียนกลั่นแกล้ง ทั้งทำร้ายร่างกายและด่าทอล้อเลียนว่าเป็น “ลูกฆาตกร” สาเหตุจากที่บิดาของนายอภิชัยพัวพันกับคดีฆาตกรรมเด็กหญิงอายุ 15 ปีเมื่อปีพ.ศ. 2526 ซึ่งใน

ขณะนั้นนายอภิชัยมีอายุเพียง 4 ปี และหลังจากนั้นไม่นานบิดาของนายอภิชัยก็ถูกยิงเสียชีวิต โดยมีมารดาของนายอภิชัยเองที่ตกเป็นผู้ต้องสงสัยและหลบหนีไปต่างประเทศ โดยทิ้งทรัพย์สมบัติและเงินสดไว้ให้จำนวนหนึ่งซึ่งนายอภิชัยก็ได้อยู่อาศัยกับป้าของตนตั้งแต่นั้นมา การวิเคราะห์พฤติกรรมกรณีของนายอภิชัยพบว่ามีความเป็นไปได้ที่สาเหตุของความรุนแรงก้าวร้าวในระดับที่มากกว่าคนปกติทั่วไปมาจากการส่งต่อทางพันธุกรรมซึ่งเป็นปัจจัยด้านกายภาพของตัวอาชญากรประกอบกับการถูกบิดามารดาทอดทิ้งให้เติบโตเพียงลำพังแม้จะอยู่อาศัยกับญาติ แต่นายอภิชัยก็ไม่ได้ถูกเลี้ยงดูมาด้วยความรักและความอบอุ่นอย่างที่เด็กควรจะได้รับ ซึ่งการถูกละเลยในวัยเด็กเป็นปัจจัยที่สำคัญด้านสังคมที่ผลักดันให้บุคคลเกิดความเครียดและขาดความสามารถในการควบคุมอารมณ์ก้าวร้าวของตน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ เฮนรี มีดสลิย์ ซึ่งกล่าวถึงแรงจูงใจที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกในจิตใจที่เป็นตัวกระตุ้นพฤติกรรมอาชญากรเช่น การถูกล้อเลียน ถูกกลั่นแกล้ง ทำร้ายร่างกาย และถูกยั่วยุจากสถานการณ์ (Springnews, 2020) มีสอดคล้องกับงานศึกษาของอัลเฟรด แอดเลอร์ นายแพทย์และนักจิตบำบัดชาวออสเตรีย (1870-1937) ผู้ก่อตั้งแนวคิดจิตวิทยาปัจเจก (Individual Psychology) ที่มุ่งสร้างความเข้าใจในพฤติกรรมของมนุษย์แง่มุมต่าง ๆ ไม่ใช่เพียงด้านใดด้านหนึ่งเพราะเชื่อว่าแต่ละบุคคลมีความสลับซับซ้อนอยู่ในตัวเองที่ไม่สามารถจัดเป็นกลุ่มเพื่อศึกษาพร้อมกันได้ (Gavsappsych, [n.d.])

แอดเลอร์ผู้ซึ่งอุทิศตนเพื่อศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลที่ถูกกระตุ้นจากการพยายามชดเชยปมด้อยในวัยเด็ก ด้วยประสบการณ์ในวัยเด็กโดยตรงของเขาเองที่โดนมารดาของตนทอดทิ้ง ไม่ดูแลเอาใจใส่ ประกอบกับการที่ถูกเพื่อนวัยเดียวกัน ล้อเลียนเรื่องขนาดตัวที่เล็กของเขาอยู่เสมอ จนกลายเป็นปมด้อยและทำให้เขาขาดความมั่นใจ ทฤษฎีของแอดเลอร์เสนอว่าประสบการณ์ในวัยเด็ก (Childhood Experience) มีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาบุคลิกที่แสดงออกมาของแต่ละปัจเจก (Hoffman, 2020)

ประสบการณ์ของแอดเลอร์ ค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกับกรณีของนายอภิชัย ที่โดนมารดาทอดทิ้งตั้งแต่วัยเด็ก และโดนเพื่อนที่โรงเรียนกลั่นแกล้งล้อเลียน ทั้งในด้านของสรีระและการที่บิดาของเขาถูกเรียกว่าฆาตกร นายอภิชัยเป็นคนที่รูปร่างค่อนข้างเล็กเมื่อเทียบกับเพื่อนในวัยเดียวกัน จึงโดนเพื่อนกลั่นแกล้งอยู่เสมอ จนเคยมีเหตุการณ์ที่เขาพกปืนไปโรงเรียนสันนิษฐานว่าเพื่อนำไปขู่ให้เพื่อนที่เคยกลั่นแกล้งรู้สึกหวาดกลัว (Khaosod Online, 2020)

ประสบการณ์ในวัยเด็กของนายอิกซีย์ถึงแม้จะมีความคล้ายคลึงกับของแอตเลอร์ แต่การสะท้อนกลับและตอบสนองของพฤติกรรมที่มี ต่อปมด้อยของทั้งสองคนมีความแตกต่างกัน ตรงที่นายอิกซีย์ใช้ความเครียดจากการถูกกดดัน ระบายออกมาในรูปแบบของการใช้ความรุนแรงและเสพยาเสพติด ในขณะที่วิธีการจัดการความรู้สึกของแอตเลอร์ เป็นการพัฒนาตนเองเพื่อพิสูจน์ว่าสังคมได้มองเขาผิดไป

ในบทความเรื่อง “Use Behavior Sequence Analysis to Map Serial Killers’ Life Histories” หรือ การใช้พฤติกรรมลำดับเพื่อวิเคราะห์เส้นทางอัตชีวประวัติของฆาตกรต่อเนื่อง เขียนเมื่อปี ค.ศ. 2018 เขียนโดย เดวิด คีตลีย์ (David Keatley) ผู้เขียนระบุปัจจัยหลายอย่างที่มีบทบาทในประวัติของฆาตกรต่อเนื่องหลายคน ปัจจัยต่าง ๆ เช่น “การกระทำที่ทารุณของพ่อแม่” (สิ่งแวดล้อม) “การเคลื่อนย้ายที่อยู่อาศัยบ่อย ๆ ในวัยเด็ก” (สิ่งแวดล้อม) การออกจากบ้านก่อนกำหนด “อาการบาดเจ็บทางศีลธรรม” (สิ่งแวดล้อมและชีววิทยา) “กลุ่มอาการออทิสติก” (ชีววิทยา) การล่วงละเมิดบางอย่างจากมารดา (การปฏิเสธ การกลั่น การควบคุม ฯลฯ) และการลงโทษก่อนหน้านี้ บทความนี้ยังรายงานปัจจัยที่เกิดขึ้นก่อนให้กำเนิดปัจจัยเหล่านี้รวมถึงพ่อที่เหินห่าง (สิ่งแวดล้อม), “สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ” (สิ่งแวดล้อม) และ “สภาพความเป็นอยู่ที่ถูกเหยียดหยามอย่างเลวร้าย” (David et al., 2018, pp. 2-3) ข้อมูลนี้สามารถอธิบายได้ว่าสภาพแวดล้อมและปัจจัยทางจิตวิทยา ซึ่งหมายรวมถึงชีววิทยา ก็มีบทบาทร่วมในการก่อให้เกิดฆาตกรต่อเนื่อง (David et al., 2018)

อีกตัวอย่างคดีของฆาตกรต่อเนื่องที่น่าสนใจ คือ คดีของเดวิด เบร์โควิตซ์ (David Berkowitz) หรือที่รู้จักกันในนาม Son of Sam หรือฉายา นักฆ่าปีศาจคาลิเบอร์ .44 เดวิด เบร์โควิตซ์ เป็นฆาตกรต่อเนื่องชาวอเมริกัน ในระหว่างปีค.ศ. 1976 – 1977 เขาได้ก่อเหตุฆาตกรรมโดยใช้ปืนคาลิเบอร์ .44 ในการสังหารคนในเมืองนิวยอร์ก 6 ราย และได้รับบาดเจ็บ 7 ราย และหลังจากการฆาตกรรมครั้งสุดท้ายเพียง 11 วัน เขาได้ถูกจับเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม ค.ศ. 1977 ได้ให้การรับสารภาพ และถูกตัดสินจำคุกเป็นเวลา 25 ปี

พื้นฐานครอบครัวของเดวิด เบร์โควิตซ์ ไม่สมบูรณ์เท่าไรนัก กล่าวคือ พ่อที่แท้จริงได้แยกทางกับแม่ที่แท้จริงในขณะที่ตั้งครรภ์ ต่อมาแม่ที่แท้จริงได้สร้างครอบครัวใหม่ แต่พ่อเลี้ยงไม่ยอมรับในตัวของเขา ทำให้แม่ที่แท้จริงตัดสินใจทิ้งเขาไว้แล้วย้ายไปสร้างครอบครัวที่รัฐอื่น ต่อมาเดวิด เบร์โควิตซ์ ถูกรับอุปการะเลี้ยงดูโดยครอบครัวบุญธรรม เขาได้รับการเลี้ยงดูเป็นอย่างดีเหมือนเป็นลูกที่แท้จริงของครอบครัว อย่างไรก็ตาม หลังจากที่แม่บุญธรรมเสียชีวิต

พ่อบุญธรรมของเขาได้แต่งงานใหม่ แต่เขาไม่ชอบและเข้ากับภรรยาใหม่ของพ่อบุญธรรมไม่ได้ และในท้ายที่สุด ครอบครัวบุญธรรมของเขา (พ่อบุญธรรมและภรรยาใหม่) ได้ย้ายไปอยู่ที่อื่น โดยไม่พาเขาไปด้วย และยังมีเหตุการณ์ที่ผู้ปกครองของเขามีเพศสัมพันธ์ ในห้องเดียวกันกับ เดวิด โดยขณะที่เขามีอายุเพียง 10 ปีเท่านั้น สถานการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงช่วงชีวิตที่ค่อนข้างหนักสำหรับสภาพจิตใจเด็กในช่วงวัยเท่าเขา ความรู้สึกไม่เป็นที่ต้องการ และถูกละเลย เป็นจุดกำเนิดของการเปลี่ยนแปลงไปในทางลบของพฤติกรรม เนื่องจากปัจจัยด้านครอบครัวที่ส่งผลโดยตรงต่อลักษณะนิสัยของเด็ก

ชีวิตในวัยเด็กของเขาค่อนข้างมีปัญหา เขาเป็นนักเรียนปกติทั่วไปที่ไม่ได้มีความสามารถอะไรเป็นพิเศษ เขามักโดนเพื่อนที่โรงเรียนกลั่นแกล้งจึงทำให้เขาเกลียดโรงเรียนและไม่สนใจเรียน ถึงแม้ว่าเขาจะมีความสามารถทางด้านเบสบอล แต่เขาก็กลับมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว และเป็นเด็กที่เข้าใจยาก เขามักฝันร้ายบ่อย ๆ เมื่อได้รับชมภาพยนตร์สยองขวัญ และเขายังมีประวัติการทรมานสัตว์อีกด้วย เขาผ่านแก๊งค์ของแม่บุญธรรม และเผาแมลง นอกจากนี้ยังพบว่า เขามีประวัติการเสพยาเสพติดในช่วงที่เป็นทหาร ได้แก่ กัญชา แอมเฟตามีน และยาหลอนประสาท ได้แก่ แอลเอสดี (LSD) และเมสคาลีน (Mescaline) และได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคจิตเภทแบบหวาดระแวง (Fowler et al., 2004)

อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบสภาพจิตทั้งสามครั้งจากกระบวนการพิจารณาคดีในศาล ระบุว่า เขามีสภาพทางจิตที่ปกติเป็นไปตามกฎหมาย และมีความเหมาะสมที่จะถูกนำไปพิจารณาคดี (Bertrammay, 2021)

ตัวอย่างกรณีของเดวิด แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ฆาตกรต่อเนื่องจะมีความโหดร้าย สังหารคนมากมายด้วยวิธีที่เหี้ยมโหด และไร้ซึ่งความเมตตาต่อเหยื่อเพียงใด พวกเขาเหล่านั้นก็อาจจะไม่ได้มีพฤติกรรมรุนแรงเหล่านี้เพราะสาเหตุของโรคทางจิตเวชเสมอไป โดยหากใช้การนำเสนอปัจจัยของพฤติกรรมรุนแรงของ ในบทความเรื่อง Use Behavior Sequence Analysis to Map Serial Killers' Life Histories หรือการใช้พฤติกรรมลำดับเพื่อวิเคราะห์เส้นทางอัตชีวประวัติของฆาตกรต่อเนื่อง เขียนโดย เดวิด เบอร์โควิตซ์ (David Keatley) พบว่า การที่สมองได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ก็สามารถก่อให้เกิดความผิดปกติในการควบคุมอารมณ์ได้ ซึ่งได้แก่ Chronic Traumatic Encephalopathy (CTE) หรือโรคที่เกิดจากการบาดเจ็บที่ศีรษะ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ CTE และการบาดเจ็บที่สมอง Traumatic Brain Injury (TBI) ประเภทอื่น ๆ ได้แก่ ความโกรธ ความก้าวร้าว ความซึมเศร้า การตัดสินใจที่บกพร่อง

และการควบคุมแรงกระตุ้นทางลบ และไปในทางเดียวกัน ตามที่ Prison Legal News รายงานก่อนหน้านี้ ในผู้ที่เคยประสบกับ TBI มักจะก่ออาชญากรรมประเภทที่รุนแรง

การบาดเจ็บที่สมองที่กระทบกระเทือนจิตใจ (TBI) เป็นเรื่องปกติมากในวัยหนุ่มสาว การบาดเจ็บที่สมองมักนำไปสู่ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจและบุคลิกภาพที่อาจเพิ่มความเสี่ยงในการก่ออาชญากรรม ความเชื่อมโยงระหว่าง TBI กับอาชญากรรมนั้นซับซ้อนมาก ผู้ที่ป่วยด้วยอาการ TBI อาจจะมีแนวโน้มที่ค่อนข้างเสี่ยงในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำผิด และกิจกรรมอันตราย รวมถึงแนวโน้มในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด (Williams et al., 2018) ซึ่งตรงกับข้อเท็จจริงในคดีของเดวิด ซึ่งมีประวัติประสบอุบัติเหตุรถชนในขณะที่เขามีอายุเพียง 7 ปี เขาได้รับบาดเจ็บอย่างรุนแรงที่ศีรษะ และในปีเดียวกันก็ได้รับอุบัติเหตุอีกครั้งจากการวิ่งชนกำแพงโดยศีรษะถูกกระแทกอย่างแรงอีกครั้ง ปีต่อมาขณะที่เขาอายุ 8 ขวบ เขาโดนตีด้วยท่อเหล็กที่ศีรษะ ทั้งบาดเจ็บลักษณะความยาว 4 นิ้วที่บริเวณหน้าผาก อุบัติเหตุเหล่านี้เชื่อได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการอธิบายพฤติกรรมที่รุนแรง ก้าวร้าวของเดวิด ถึงแม้การทดสอบทางจิตวิทยาในศาลจะยืนยันว่าเขาไม่มีความผิดปกติทางจิตก็ตาม

การฆาตกรรมต่อเนื่องอีกคดีที่น่าสนใจ ได้แก่ คดีของเอดมันด์ เอมีล (Edmund Kemper) ได้รับฉายาว่า Co-ed Killer (Coeducation หมายถึงผู้หญิงที่กำลังศึกษาระดับวิทยาลัย) (Cambridge University, [n.d.]) เขาเป็นฆาตกรต่อเนื่องชาวอเมริกันที่ก่อคดีฆาตกรรม และกระทำชำเรากับศพ (เป็นโรคทางจิตที่ชอบสมสู่กับศพ หรือเรียกว่า Necrophile) และยังเป็นฆาตกรที่สังหารครอบครัวตัวเอง ได้แก่ ปู่ ย่า และแม่ของเขาเอง

เมื่ออายุ 15 ปี เขาสังหารปู่-ย่าของเขา เริ่มจากยิงย่าด้วยปืนที่ปู่เขาได้เคยให้ไว้ และหลังจากนั้นเขาสังหารปู่ของเขา โดยให้เหตุผลว่า เขาต้องการปกป้องปู่ของเขา เพราะเขาไม่ต้องการให้ปู่เห็นภรรยาเสียชีวิตและอาจเกิดอาการหัวใจวายได้ หลังจากฆ่าปู่ย่าแล้ว เขาได้โทรหาแม่ของเขา และถามแม่ของเขาว่าต้องทำอะไร แม่ของเขาบอกให้โทรหานายอำเภอ ต่อมาเขาถูกนำตัวไปสอบปากคำ และรับสารภาพในคดีฆาตกรรมครั้งนี้ ซึ่งเขาสารภาพกับนายอำเภอว่า เขาแค่ต้องการทราบว่าเขาจะมีความรู้สึกอย่างไรที่ได้ยิงย่าของเขา เขาถูกส่งตัวไปยังสถานกักกันเยาวชนระหว่างรอการตัดสินโทษ ซึ่งจิตแพทย์ได้วินิจฉัยว่า เขามีความผิดปกติทางบุคลิกภาพประเภทดื้อเงียบ (Chonato, 2017) (Passive-Aggressive หมายถึง การประพฤตร้ายทางอ้อม เมื่อไม่พอใจจะไม่พูดหรือแสดงออกตรง ๆ แต่จะหาทางแก้แค้นวิธีอื่นลับหลัง)

นอกจากนี้ เขายังได้รับการวินิจฉัยโดยจิตแพทย์ที่ศาลแต่งตั้ง ว่าเขาเป็นโรคจิตเภทแบบหวาดระแวงและมีอาการหลงผิด ดังนั้น เขาจึงถูกส่งตัวไปที่โรงพยาบาล ต่อมา เขาได้รับการปล่อยตัวจากโรงพยาบาลและไปอยู่ที่บ้านใหม่ของแม่ ซึ่งขัดกับคำแนะนำของแพทย์ของเขา เขาประสบอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์และได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะ คล้ายกันกับอุบัติเหตุของเดวิด เบร์โควิตซ์ เขาได้รับเงินชดเชยและนำเงินไปซื้อรถยนต์ที่มีลักษณะคล้ายกับรถตำรวจสายตรวจที่ไม่มีเครื่องหมายไว้เพื่อก่อคดีฆาตกรรม

เขาก่อคดีทั้งหมด 6 คดี มีผู้เสียชีวิตทั้งหมด 10 ราย เหลือส่วนใหญ่ของเขาเป็นนักศึกษาเพศหญิง ซึ่งวิธีการสังหารของเขามีทั้งการรัดคอ การทำให้เหยื่อขาดอากาศหายใจจนเสียชีวิต การยิงด้วยปืน การแทงด้วยมีด และการทุบเหยื่อด้วยก้อน มีการข่มขืนและมีเพศสัมพันธ์กับศพในบางครั้ง เมื่อเหยื่อเสียชีวิตแล้ว เขานำร่างของเหยื่อกลับไปที่บ้าน หั่นศพเพื่อแยกชิ้นส่วน ใช้กล้องบันทึกภาพเหยื่อ และกินเนื้อของเหยื่อบางราย (Fowler et al., 2004) หลังจากฆ่าเหยื่อมาหลายราย ในที่สุด ก็เกิดการสังหารขึ้นที่บ้านแม่ของเขา เขาไปที่บ้านแม่ของเขา ทั้งสองมีการโต้เถียงกันก่อนที่จะสังหารแม่ของเขาในที่สุด

จากการวิเคราะห์ด้วยมุมมองทางจิตวิทยา พบว่า การได้รับการกระทบกระเทือนทางสมองนั้นส่งผลโดยตรงต่อความบกพร่องในกระบวนการคิด และตัดสินใจ และก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน และผลักดันให้บุคคลก่ออาชญากรรมรุนแรงในที่สุด ประกอบกับการขาดความผูกพันในครอบครัว การขาดความรัก ความอบอุ่น หรือถูกเลี้ยงดูท่ามกลางพ่อแม่ที่มีความผิดปกติเช่นกัน ประกอบกับการถูกกลั่นแกล้ง (Bully) ล้อเลียนในวัยเด็ก ปัจจัยที่กล่าวมานี้ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการกำเนิดขึ้นของฆาตกรคนหนึ่ง ความผิดปกติที่รุนแรงทางด้านชีวเคมี หรือ ด้านกายภาพของสมอง และจิตวิทยาก็ยังผลักดันฆาตกรให้มีพฤติกรรมที่เสพติดการฆ่า และหาความสุข ความพึงพอใจจากการฆ่า จนกลายเป็นฆาตกรต่อเนื่องในที่สุด

จากการศึกษาทั้งสามกรณี สรุปได้ว่าปัญหาเล็ก ๆ น้อยจากการถูกทอดทิ้งละเลย ขาดการสอดส่องดูแลจากครอบครัว นอกจากไม่ได้รับความรักความอบอุ่นแล้วยังทำให้เด็กรู้สึกไม่ปลอดภัย ขาดการปกป้อง จากการถูกกลั่นแกล้งในโรงเรียน ซึ่งปัญหาการกลั่นแกล้งกัน (Bully) เป็นปัญหาที่ทั่วโลกให้ความสำคัญเป็นพิเศษหลังจากมีคดีอาชญากรรมรุนแรงที่ก่อเหตุโดยวัยรุ่นเพิ่มสูงมากขึ้น มีงานวิจัยอ้างอิงมากมายที่เปิดเผยว่า การถูกกลั่นแกล้งนั้นส่งผลโดยตรงในการกลายเป็นคนเบี่ยงเบน และเสี่ยงต่อการพัวพันกับการก่ออาชญากรรมและพฤติกรรมรุนแรง โดย

เด็กที่ถูกกลั่นแกล้งจะประกอบอาชญากรรมสูงถึง ร้อยละ 48.6 จากกลุ่มตัวอย่าง 192 ราย (Theriot et al., 2008)

และอีกงานวิจัยหนึ่งก็ได้สนับสนุนว่า เด็กที่โดนกลั่นแกล้งหรือเป็นผู้ที่ลงมือกลั่นแกล้งเอง มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่ออาชญากรรมในวัยรุ่นสูงถึงร้อยละ 33 ตลอดระยะเวลาการวิจัยเก็บข้อมูลเป็นเวลา 4 ปี โดยผู้ที่กลั่นแกล้งผู้อื่นจะมีแนวโน้ม ที่จะก่ออาชญากรรมเมื่อประสบโอกาส และก่ออาชญากรรมซ้ำ ๆ ในขณะที่ผู้ถูกกลั่นแกล้ง จะประกอบอาชญากรรมประเภททำร้ายร่างกายรุนแรง โจรกรรมเคหสถาน เมมาแล้วขับ และฝ่าฝืนกฎจราจร ในทางกลับกัน สำหรับเด็กที่ถูกเลี้ยงดูมาด้วยความรัก ความใส่ใจ จะมีความเสี่ยงในการก่ออาชญากรรมน้อยกว่า (Sourander et al., 2007)

บทสรุป (Conclusion)

ฆาตกรต่อเนื่องได้รับผลกระทบจากทั้งชีววิทยาและสิ่งแวดล้อม ผู้เชี่ยวชาญบางท่านกล่าวว่าพันธุศาสตร์มีบทบาทและท่านอื่น ๆ ยังเสริมอีกว่า สภาพแวดล้อมที่แต่ละคนเติบโตขึ้นมาคืออีกปัจจัยที่ทำให้บุคคลกลายเป็นฆาตกรต่อเนื่อง บทความนี้สรุปว่าทั้งชีววิทยาและสิ่งแวดล้อมมีบทบาทร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ แต่ถึงกระนั้น ก็มีบุคคลเพียงสัดส่วนที่น้อยมาก หากเทียบเป็นอัตราร้อยละ ที่กลายเป็นฆาตกรต่อเนื่อง ดังนั้นบทความนี้จึงนำทฤษฎีที่แตกต่างกัน ประกอบกับหลักฐานต่าง ๆ ที่อาจทำให้คนๆ หนึ่งเป็นฆาตกรต่อเนื่อง มาวิเคราะห์และอธิบายสาเหตุของการกำเนิดขึ้นของพฤติกรรมของอาชญากรต่อเนื่อง

จากที่ได้นำเสนอกรณีตัวอย่าง “ไอซ์ฮิบเบิลิก” เมื่อต้นปี พ.ศ. 2563 เมื่อย้อนดูพื้นเพของชีวิตผู้กระทำความผิดนั้น พบปัจจัยและสาเหตุมากมายที่ส่งเสริมให้อาชญากรกระทำความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลี้ยงของครอบครัว การขาดความรักและความอบอุ่น การรู้ถึงการถูกละเลยในวัยเด็กส่งผลให้บุคคลเกิดความเครียดและขาดความสามารถในการควบคุมอารมณ์ก้าวร้าวของตน และความรุนแรงก้าวร้าวในระดับที่มากกว่าคนปกติทั่วไป ซึ่งตรงกับทฤษฎีของเฮนรี มอดสลีย์ ที่กล่าวไว้ว่าสาเหตุทางด้านจิตวิทยา เช่น การมีความผิดปกติทางด้านจิตใจก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่นักจิตวิทยาเชื่อว่าสามารถทำให้คนเป็นฆาตกรได้ บุคคลที่เป็นฆาตกรมักจะมีแนวโน้มเป็นคนวิกลจริตได้มากเช่นกัน นอกเหนือจากนี้ อาชญากรประเภทนี้ถือเป็นบุคคลอันตรายที่มักมีนิสัยต่อต้านสังคม และประมาณร้อยละ 75 ของนักโทษคดีอุกฉกรรจ์

เหล่านี้ไม่มีอารมณ์อาทรบุคคลอื่น และมักไม่รู้สึกรับผิดชอบใด ๆ ในการกระทำของตน เป็นคนที่มีอัตตาสูงและเป็นนักวางแผนที่ไม่เคยคำนึงว่าจะมีใครได้บ้างที่ได้รับผลกระทบในเชิงลบ

การแก้ไขปัญหามีให้เกิดเหตุการณ์ฆาตกรรมต่อเนื่องที่เลวดูจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดได้แก่การป้องกัน ตั้งแต่จุดเริ่มต้น ทุกคนควรให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม วิธีการเลี้ยงดูเด็กอย่างเหมาะสม แม้กระทั่งสถาบันการศึกษาเองซึ่งเป็นส่วนสำคัญไม่น้อยไปกว่าสถาบันครอบครัว ในการอบรม สั่งสอน และดูแลพฤติกรรมของเด็ก หากพฤติกรรมการกลั่นแกล้งถูกมองว่าเป็นเรื่องธรรมดา สถานศึกษาเช่น สถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน และโรงเรียนอาจเป็นสถานที่กำเนิดของ อาชญากรในอนาคต เสียเอง ดังนั้น การถูกกลั่นแกล้งในโรงเรียนควรเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ให้ความสนใจอย่างจริงจัง มีมาตรการแก้ไขป้องกัน ที่ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งคำนึงถึงการบำบัดเยียวยาทางจิตใจให้เด็กด้วย

เอกสารอ้างอิง (References)

- Bertrammay, C. (2021). **“The Son of Sam: A Timeline of the Killings that Terrorized New York City.”** [Online]. Available : <https://www.biography.com/news/son-of-sam-murder-timeline> Retrieved January 10, 2022.
- Cambridge University. (n.d.). **“Meaning of co-ed in English.”** [Online]. Available : <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/co-ed> Retrieved January 12, 2022.
- Chonato, S. (2017) **“Sugar Coated Anger : An irritable behavior Passive-Aggressive.”** [Online]. Available : <https://thematter.co/thinkers/passive-aggressive-behavior/39287> Retrieved January 15, 2022.
- Fowler, L., Brewer, T., Puckett, C., Zimmerman, C. (2004). **“David Berkowitz “Son of Sam”.”** [Online]. Available : <http://maamodt.asp.radford.edu/Psyc%20405/serial%20killers/Berkowitz,%20David.pdf> Retrieved January 12, 2022.
- Gavsappsysh. (n.d.). **“His Childhood.”** [Online]. Available : <https://gavsappsyshpersonalityhartolliso.weebly.com/adlers-theory-impact-of-childhood-experiences.html> Retrieved January 12, 2022.
- Hoffman, R. (2020). **“Alfred Adler's Theories of Individual Psychology and Adlerian Therapy.”** [Online]. Available : <https://www.simplypsychology.org/alfred-adler.html> Retrieved January 12, 2022.
- Keatley, A. D., Golightly, H., Shephard, R., & Yaksic E., Reid S. (2018) **Using Behavior Sequence Analysis to Map Serial Killers’ Life Histories.** Lincoln : University of Lincoln.
- Khaosod Online. (2020). **“A friend of Ice tells his behavior in high school, revealing his taste, being bullied - having to carry a gun.”** [Online].

Available : https://www.khaosod.co.th/breaking-news/news_3353931

Retrieved January 12, 2022.

Maudsley, H. (1975). **“Henry Maudsley, Body and Mind.”** [Online]. Available : <http://www7.bbk.ac.uk/deviance/criminality/english/psychiatrists/3-1-0%20maudsley%20psychosis.htm> Retrieved January 15, 2022.

McLeod, S. (2018). **“Sigmund Freud's Theories.”** [Online]. Available : <https://www.simplypsychology.org/SigmundFreud.html#:~:text=Sigmund%20Freud%20emphasized%20the%20importance,to%20make%20the%20unconscious%20conscious> Retrieved January 12, 2022.

Morton, J. R. (n.d.). **“Serial Murder.”** [Online]. Available : <https://www.fbi.gov/stats-services/publications/serial-murder> Retrieved January 15, 2022.

Sheth, K. (2020). **“Countries That Have Produced The Most Serial Killers.”** [Online]. Available : <https://www.worldatlas.com/articles/countries-that-have-produced-the-most-serial-killers.html> Retrieved January 15, 2022.

Sourander, A., Jensen, P., Rönning, A. J., (2007, June). “Childhood Bullies and Victims and Their Risk of Criminality in Late Adolescence.” **The Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine.** 161(6) : 546-552.

Springnews. (2020). **“Ice, a Scary History, the Son of a Famous Department Store Owner in the Past.”** [Online]. Available : <https://www.springnews.co.th/news/606252> Retrieved January 12, 2022.

Theriot, T. M., Dulmus, N. C., Sowers, M. K., & Bowie, L. S., (2008, October 20). “The Criminal Bully-Linking Criminal Peer Bullying Behavior in Schools to a Continuum of Delinquency.” **Journal of Evidence-Based Social Work.** 1(2-3) : 77-92.

Williams, W. H., Chitsabesan, P., Fazel, S., McMillan, T., Hughes, N., Parsonage, M., & Tonks, J. (2018, February 26). “Traumatic brain injury: a potential cause of violent crime?.” **Lancet Psychiatry.** 5(10) : 836–844.